

SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA POWSTAWANIU BEZROBOCIA NA TERENACH SŁABO ZURBANIZOWANYCH

Bogdan Kawałko

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu

W ramach Inicjatywy Wspólnotowej Unii Europejskiej EQUAL – pod nazwą „System przeciwdziałania powstawaniu bezrobocia na terenach słabo zurbanizowanych” aplikowany jest projekt, którego zasięg obejmuje województwa: lubelskie i podkarpackie. Jego głównymi celami jest pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) oraz ich właścicielom (menedżerom, zatrudnionym pracownikom) w rozwoju działalności, w tym zwłaszcza w przezwyciężaniu zagrożeń gospodarczych, pomoc w budowaniu strategii oraz w rozwiązywaniu problemów prawnych, ekonomicznych i technicznych. Cele te będą realizowane m.in. poprzez zbudowanie i wdrażanie w przedsiębiorstwach systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniu upadłością i innych zagrożeniach gospodarczych, zapewnienie MŚP wsparcia doradczego i szkoleniowego, a także ułatwianie nawiązania oraz utrzymywania kontaktów krajowych i międzynarodowych.¹

Europejska Strategia Zatrudnienia

Jednym z głównych celów Unii Europejskiej jest zwiększenie zatrudnienia i wzrost liczby osób aktywnych zawodowo. W czerwcu 1997 roku został podpisany Traktat Amsterdamski, który wprowadził do Traktatu Rzymskiego nowy rozdział dotyczący zatrudnienia. Zawiera on podstawy prawne Europejskiej Strategii Zatrudnienia, zgodnie z którą państwa członkowskie określając i prowadząc politykę zatrudnienia zmierzają do realizacji wspólnych celów określonych w Strategii.

Rada UE wytyczyła strategiczne cele unijnej polityki zatrudnienia. Ustalono, że do 2010 roku osiągnięte zostanie w Unii pełne zatrudnienie, (co oznacza, że pracować będzie 70% mężczyzn i 60% kobiet). Zwrócono przy tym uwagę na szczególne znaczenie kwalifikacji zawodowych, mobilności i dostępu do kształcenia ustawicznego oraz na potrzebę zidentyfikowania działań na rzecz umożliwienia kobietom łączenia funkcji zawodowych i rodzinnych. W lipcu 2003 roku sformułowano

nowe Wytyczne w sprawie zatrudnienia, w których określono główne cele Europejskiej Strategii Zatrudnienia na lata 2004–2010.²

Europejski Fundusz Społeczny

Europejski Fundusz Współpracy (EFS) jest najważniejszym instrumentem Unii Europejskiej w zakresie rozwoju zasobów ludzkich oraz przeciwdziałania bezrobociu.

Fundusz wspiera działania podejmowane w ramach Europejskiej Strategii Zatrudnienia. Środki EFS przeznaczają się w Polsce na realizację Sektorowego Programu Operacyjnego „Rozwoju Zasobów Ludzkich”, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL.³ Priorytety EFS są realizowane w ramach pięciu obszarów wsparcia, które obejmują:

- **Aktywną politykę rynku pracy**, mającą na celu przeciwdziałanie i zapobieganie bezrobociu, przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia wśród mężczyzn i kobiet, ułatwianie ponownej integracji z rynkiem pracy długotrwale bezrobotnych, a także wspierania integracji zawodowej ludzi młodych oraz osób powracających na rynek pracy.
- **Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego**, w celu ograniczenia zjawiska marginalizacji społecznej i przygotowania osób zagrożonych wykluczeniem do wejścia na rynek pracy, utrzymania zatrudnienia lub powrotu do czynnego życia zawodowego.
- **Kształcenie ustawiczne**, mające na celu ułatwienie i polepszenie dostępu do rynku pracy, a także integrację z rynkiem pracy, podwyższenie i utrzymanie potencjału zatrudnieniowego osób oraz promowanie mobilności zawodowej poprzez zwiększenie dostępu do szkoleń zawodowych, edukacji i doradztwa.
- **Doskonalenie kadr dla gospodarki** oraz rozwój przedsiębiorczości, poprzez promowanie kadr wykwalifikowanych, przeszkolonych i zdolnych do adaptacji do zmiennych warunków pracy, popieranie innowacyjności i potencjału adaptacyjnego w zakresie organizacji pracy, rozwijanie przedsiębiorczości oraz warunków sprzyjających tworzeniu miejsc pracy i podwyższeniu kwalifikacji, rozwój potencjału ludzkiego w sferze badań, nauki i technologii.
- **Zwiększenie uczestnictwa kobiet w rynku pracy**, wyłącznie z możliwością rozwijania kariery zawodowej, wzrostem dostępu do nowych miejsc pracy, pomocą w uruchamianiu działalności gospodarczej.

Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL

Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL jest programem Europejskiego Funduszu Społecznego. Głównym celem IW

¹ Wniosek WSZiA w Zamościu złożony do Funduszu Współpracy o dofinansowanie Działania 1 w ramach programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, Zamość 2004.

² Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004 – 2006, Załącznik do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 11 sierpnia 2004 r., (Dz.U. Nr 189, poz. 1948)

³ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. Narodowy Plan Rozwoju (Dz.U. Nr 116, poz. 1206),

EQUAL, będącej swoistym laboratorium polityki zatrudnienia, jest testowanie i promowanie nowych, innowacyjnych sposobów zwalczania wszelkich form dyskryminacji oraz nierówności na rynku pracy. W ramach IW EQUAL państwa członkowskie mogą poszukiwać nowatorskich metod osiągania celów polityki zatrudnienia i integracji społecznej, a następnie włączyć je do głównego nurtu polityki na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim. Cele i zasady wdrażania, wspólne dla wszystkich państw członkowskich, zostały określone w Komunikacie Komisji ustanawiającym wytyczne dla drugiej rundy Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL. Swobodny przepływ dobrych pomysłów z grudnia 2003 roku. Dominująca część środków EFS przeznaczona jest na realizację głównego nurtu polityki zatrudnienia. W Polsce środki EFS przeznaczone będą głównie na finansowanie działań określonych w *Sektorowym Programie Operacyjnym „Rozwój Zasobów Ludzkich” (SPO RZL)*⁴ oraz *drugim prioryecie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR)*.⁵ W latach 2004 – 2006 na realizację IW EQUAL w Polsce przeznaczono ponad 178 mln euro. Wartość środków EFS, (stanowiących 75% całości budżetu EQUAL) wyniesie około 133 mln euro, a tzw. współfinansowanie krajowe – ponad 44 mln euro. Podstawą wdrażania EQUAL w Polsce jest Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL (PIW). W dokumencie tym zostały określone cele oraz działania, jakie zostały przyjęte w ramach realizacji programu. Zawarto w nim szczegółową analizę rynku pracy, uwzględniającą nierówności i przejawy dyskryminacji, a także system wdrażania i finansowania IW EQUAL w Polsce w latach 2004 – 2006.⁶ Zapisy PIW zostały uszczegółowione w Uzupełnieniu Programu, którego głównym celem jest zapewnienie prawidłowego zarządzania, monitorowania i oceny realizacji programu.⁷

EQUAL obejmuje swoim zakresem dziewięć obszarów tematycznych. Osiem z tych tematów jest zdefiniowanych w kontekście priorytetów *Europejskiej Strategii Zatrudnienia*. Dziewiąty temat obejmuje specyficzne potrzeby osób ubiegających się o status uchodźcy. Ogólnie celem podejścia tematycznego jest poszukiwanie nowych sposobów rozwiązywania problemów wspólnych dla różnych rodzajów dyskryminacji i nierówności zamiast skupiania się na poszczególnych grupach spo-

łecznych. W ramach EQUAL realizowane są następujące tematy:

1. Ułatwianie wchodzenia i powrotu na rynek pracy dla tych, którzy mają problemy z integracją i ponowną integracją na tym rynku, celem promowania rynku pracy otwartego dla wszystkich.
2. Zwalczanie rasizmu i ksenofobii w miejscu pracy.
3. Zapewnienie powszechnego dostępu do tworzenia przedsiębiorczości poprzez dostarczenie narzędzi niezbędnych dla utworzenia własnej firmy oraz dla identyfikacji i wykorzystania nowych możliwości tworzenia zatrudnienia na obszarach miejskich i wiejskich.
4. Wzmocnienie krajowej gospodarki społecznej (trzeciego sektora), a w szczególności usług na rzecz społeczności lokalnych oraz poprawa jakości miejsc pracy.
5. Wspieranie kształcenia się przez całe życie i integracyjnych form organizacji pracy sprzyjających zatrudnianiu i utrzymywaniu zatrudnienia osób doświadczających dyskryminacji i nierówności na rynku pracy.
6. Wspieranie zdolności przystosowawczych przedsiębiorstw i pracowników do zmian strukturalnych w gospodarce oraz wykorzystania technologii informatycznych i innych nowych technologii.
7. Godzenie życia rodzinnego i zawodowego oraz ponowna integracja mężczyzn i kobiet, którzy opuścili rynek pracy, poprzez wdrażanie bardziej elastycznych i efektywnych form organizacji pracy oraz usług towarzyszących.
8. Ograniczenie nierówności w traktowaniu płci i przeciwdziałanie segregacji zawodowej.
9. Pomoc w społecznej i zawodowej integracji osób ubiegających się o status uchodźcy.

Działania realizowane w ramach IW EQUAL wpisują się również w kontekst działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Wspólne cele w zakresie integracji społecznej wynikające z tych zadań to:

- ułatwianie wszystkim dostępu do zatrudnienia, dóbr i usług;
- zapobieganie ryzyku wykluczenia społecznego;
- wsparcie dla najsłabszych grup społecznych;
- mobilizacja wszystkich odpowiednich podmiotów.

Program EQUAL stwarza możliwości identyfikacji i przewidywania zmian na rynku pracy, jak też wyposaża w nowe narzędzia monitorowania, zapobiegania i rozwiązywania wykrytych problemów.⁸

Program EQUAL dla Regionu

Projekt „**System przeciwdziałania powstawaniu bezrobocia na terenach słabo zurbanizowanych**” swoim zasięgiem obejmuje **województwa lubelskie i podkarpackie**. Jest realizowany w ramach tematu F Inicjatywy

⁴ Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004 – 2006.

⁵ Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie przyjęcia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004 – 2006 (Dz. U. Nr 166, poz. 1745).

⁶ Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004 – 2006, Załącznik do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 11 sierpnia 2004 r., (Dz.U. Nr 189, poz. 1948).

⁷ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. Narodowy Plan Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206).

⁸ <http://www.equal.mgpiops.gov.pl>.

Wspólnotowej EQUAL – wspieranie zdolności przystosowawczych przedsiębiorstw i pracowników do zmian strukturalnych w gospodarce oraz wykorzystania technologii informatycznych i innych nowych technologii. Całkowity czas realizacji programu przewidziano na lata 2005 – 2008. Natomiast wartość finansowa projektu wynosi 2,5 mln EURO.

Grupe Zarządzającą, zbudowaną wg. tzw. metody „parasolowej” tworzą Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu (WSZiA) - jako lider projektu oraz Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie (WSIZ) i CASE – Doradcy sp. z o.o. w Warszawie – jako partnerzy główni projektu.⁹

Partnerstwo na rzecz Rozwoju

Partnerstwo w rozumieniu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL traktowane jest jako podejmowanie działań w oparciu o wspólną strategię oraz rozwój zintegrowanego podejścia do problemów wielowymiarowych. W tak rozumianym partnerstwie, poszczególni partnerzy powinni połączyć wysiłki i zasoby na rzecz znajdowania innowacyjnych rozwiązań dla wspólnych celów oraz wspólnie zdefiniowanych problemów. Identyfikacja czynników prowadzących do nierówności i dyskryminacji na rynku pracy następować będzie w trakcie współpracy partnerów w ramach wybranych zakresów tematycznych. Zasada partnerstwa jest kluczowym elementem EQUAL. Partnerstwa na rzecz Rozwoju powinny uwzględniać wszystkich przedstawicieli instytucji i organizacji istotnych dla rozwiązania danego problemu, na różnych poziomach funkcjonowania partnerstwa, np.:

- przedstawicieli władz rządowych i samorządowych,
- przedstawicieli instytucji dialogu społecznego, w tym organizacji pozarządowych, związków pracodawców i pracowników,
- przedstawicieli biznesu i przedsiębiorców (w szczególności MŚP),
- instytucji edukacyjnych,
- oraz jednostek badawczo-rozwojowych zarówno na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym oraz wspólnotowym.¹⁰

Partnerstwo krajowe tworzą następujące instytucje, firmy i organizacje: Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Powiatowy Urząd Pracy w Mielcu i Powiatowy Urząd Pracy Zamościu, Miejski Urząd Pracy w Lublinie, Unia Szefów Firm Zamojszczyzny, Wschodni Klub Techniki i Racjonalizacji w Zamościu, NSZZ „Solidarność” Region Rzeszowski, r-BIT Rzeszów, Stowarzyszenie Promocji Przedsiębiorczości w Rzeszowie, Krajowa Izba Gospodarcza w Warszawie, Rada Zamojska Federacji

Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Zamościu, Izba Przemysłowo – Handlowa w Rzeszowie, Business Centre Club Rzeszów, E-service.¹¹

Współpraca ponadnarodowa pomiędzy Krajami Członkowskimi stanowi fundamentalny aspekt EQUAL i przejawia się na wielu poziomach. Każde wybrane Partnerstwo na rzecz Rozwoju jest zobowiązane do podjęcia współpracy z co najmniej jednym Partnerstwem na rzecz Rozwoju z innego Kraju Członkowskiego.¹²

W skład **Partnerstwa Ponadnarodowego** wchodzi następujące partnerstwa wyłonione w drodze ogólnoeuropejskiego konkursu ofert:

- Partnerstwo Benchlearning grenzenlos – beteiligung-sorientierte Lernstätten in KMU (Niemcy)
Organizacja zarządzająca: IHK-Projektgesellschaft mbH
- Partnerstwo JOB POINTS (Czechy)
Organizacja zarządzająca: Obchodní a hospodářská komora
- Partnerstwo Multiplic@ (Hiszpania)
Organizacja zarządzająca: PRINCIPADO DE ASTURIAS
- Partnerstwo SME Power Added (Virtaa firmaan – voimaa verkostoista) (Finlandia)
Organizacja zarządzająca: Employment and Economic Development Centre for North Karelia¹³

Celem tworzonego Partnerstwa na Rzecz Rozwoju jest integracja, funkcjonujących w słabo zurbanizowanym regionie Polski wschodniej, stowarzyszeń i organizacji gospodarczych w szczególności: MŚP, instytucji samorządowych, szkół wyższych, firm badawczych oraz organizacji pracodawców i pracowników wokół problemów:

- przygotowania i zastosowania trwałych, nowoczesnych systemów wspomagania MŚP w celu zapobiegania ich upadłości oraz wdrażania nowych metod zwłaszcza informatycznych, w tym zastosowania informatyki w zarządzaniu i działalności gospodarczej,
- wspierania i utrzymania zatrudnienia przez pracowników, których kwalifikacje należy dostosować do wymagań stawianych przez gospodarkę rynkową i społeczeństwo informacyjne,
- rozwoju metod i świadomości dotyczącej potrzeby szkolenia ustawicznego jako elementu nowoczesnej działalności gospodarczej.

¹¹ Urzędy Statystyczne w Lublinie i Rzeszowie zadeklarowały aktywną współpracę z zawiązanym Partnerstwem Krajowym.

¹² EQUAL Przewodnik współpracy ponadnarodowej 2004 – 2008, Biuro Koordynacji Kształcenia Kadr, Fundacja „Fundusz Współpracy”, Warszawa 2005 r.

¹³ W dniu 15 kwietnia 2005 roku akceptowano wspólnie opracowaną umowę o Partnerstwie Ponadnarodowym (TCA). Umowa reguluje cele i zasady funkcjonowania Partnerstwa Ponadnarodowego w oparciu o założenia ustalone podczas spotkania w Gijon w dniach 21-22 lutego 2005 r.

⁹ Wniosek WSZiA w Zamościu złożony do Funduszu Współpracy o dofinansowanie Działania 1 w ramach programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, Zamość 2004.

¹⁰ Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL, Informator dla Wnioskodawców, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Fundacja Fundusz Współpracy, Warszawa 2004 r.

W ramach Partnerstwa na Rzecz Rozwoju planuje się zrealizowanie programu doświadczalnego, pilotażowych badań w firmach MŚP, polegającego na zastosowaniu w praktyce, z informatyzowanego systemu wczesnego ostrzegania przedsiębiorców o zagrożeniu upadłością firmy oraz wdrożenie systemów wspierania zdolności przystosowawczych przedsiębiorstw i pracowników do zmian strukturalnych w gospodarce i zwiększania zdolności konkurencyjnej MŚP.¹⁴

W działaniach pilotażowych planuje się objęcie wsparciem w ciągu roku 50 firm zatrudniających od 10 do 250 osób, (z 4 powiatów) oraz szkoleniem ok. 120 pracodawców i ok. 150 pracowników z firm bezpośrednio zagrożonych, jak również osób (pracodawców i pracowników) zainteresowanych nowymi metodami diagnozy przedsiębiorstw lub informatycznymi metodami pracy. W ramach badań głównych planuje się udzielenie pomocy eksperckiej dla 160 firm (MŚP) zagrożonych upadłością z województw lubelskiego i podkarpackiego oraz przeprowadzenie niezbędnych szkoleń ok. 400 pracodawców i ponad 800 pracowników.¹⁵

Partnerstwo na Rzecz Rozwoju pozwoli na wykorzystanie najlepszych metod i praktyk polskich oraz zagranicznych instytucji społecznych, gospodarczych w tym

doświadczeń ponadnarodowych w zbudowaniu przyjaznego dla firm MŚP modelu zabezpieczenia dalszej działalności, zawierającego m.in. takie moduły jak:

- **system ostrzegania** o zagrożeniach gospodarczych, w tym o możliwości likwidacji miejsc pracy,
- **system naprawczy** uwzględniający rzeczywiste potrzeby gospodarcze zbadanych firm (na podstawie dotychczasowych ustaleń dotyczą one głównie planowania, marketingu i nowoczesnych metod zarządzania firmą, produktem oraz zasobami ludzkimi),
- **szkolenia pracodawców i pracowników** w nowych specjalnościach z uwzględnieniem technik informatycznych ze szczególnym dostosowaniem ich do wieku, płci i możliwości percepcyjnych pracowników.

Działania te pozwolą osiągnąć cel główny Tematu F tj.: **wspieranie zdolności dostosowania się firm i pracowników do strukturalnych zmian gospodarczych oraz wspieranie wykorzystania technologii informacyjnych i innych nowych technologii poprzez:**

- zlikwidowanie niewystarczającego przygotowania MŚP w województwie lubelskim i podkarpackim do wymagań gospodarki unijnej i informatyzacji zarządzania,
- rozszerzenie i podniesienie poziomu kwalifikacji pracowników oraz dostosowanie ich do wymagań stawianych przez gospodarkę rynkową i społeczeństwo informacyjne,
- wyrobienie u pracodawców nawyku ustawicznego doskonalenia, a u pracowników traktowania szkolenia

¹⁴ H.R. Friedag, W. Schmidt, A. Lewandowska, M. Likierski, *My Balanced Scoreboard*, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2004 r.

¹⁵ Wniosek WSZiA w Zamościu złożony do Funduszu Współpracy o dofinansowanie Działania 1 w ramach programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, Zamość 2004.

INICJATYWA WSPÓLNOTY

Projekt

„System przeciwdziałania powstawaniu bezrobocia na terenach słabo zurbanizowanych”

CEL 1

OPRACOWANIE I WDROŻENIE SYSTEMU WCZESNEGO OSTRZEGANIA PRZED ZAGROŻENIAMI GOSPODARCZYMI, W TYM W SZCZEGÓLNOŚCI PRZED ZAGROŻENIEM UPADŁOŚCIĄ

CEL 2

WSPARCIE FIRM ZAGROŻONYCH UPADŁOŚCIĄ ORAZ PRACOWNIKÓW ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM ZAWODOWYM POPRZECZ PRZYGOTOWANIE I ZASTOSOWANIE SYSTEMÓW WSPOMAGANIA DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW

CEL 3

KRAJOWA I MIĘDZYNARODOWA INTEGRACJA ORGANIZACJI GOSPODARCZYCH, STOWARZYSZEŃ SZKÓŁ WYŻSZYCH DZIAŁAJĄCYCH W PARTNERSTWIE W CELU PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ PROMOCJA METOD I EFEKTÓW PROJEKTU

CEL 4

ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ PROJEKTU

Źródło: oprac. własne, 2005 r.

Rys. 1. Schemat (tzw. „drzewo celów”) projektu „System przeciwdziałania powstawaniu bezrobocia na terenach słabo zurbanizowanych” realizowanego w ramach IW EQUAL w województwach: lubelskim i podkarpackim.

jako standardowego i istotnego elementu zapewnienia sobie pracy i wspomagania konkurencyjności firmy.

Planowane w projekcie działania wypełniają założenia określone w Programie Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL w kwestii horyzontalnej tj. rozwój społeczeństwa informacyjnego i wdrożenie do praktyki gospodarczej i społecznej zasad ustawicznego szkolenia dla pracodawców i pracowników poprzez wzrost poziomu innowacyj-

ności firm MŚP oraz przygotowanie MŚP do adaptowania przez pracodawców i pracowników nowych systemów organizacji pracy: e-pracy, mentoringu, pracy rotacyjnej, outplacemenu, pracy w niepełnym wymiarze. Sprzyjać to będzie także zrównoważonemu rozwojowi regionalnemu. Istotnym elementem w realizacji tego celu będzie także wykorzystanie doświadczeń partnerów zagranicznych w zakresie e-pracy i e-learningu.

Tabela 1. Cele i zadania projektu „System przeciwdziałania powstawaniu bezrobocia na terenach słabo zurbanizowanych” realizowanego w ramach IW EQUAL w województwach: lubelskim i podkarpackim.

Działania	
Cel 1. Opracowanie i wdrożenie systemu wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami gospodarczymi, w tym w szczególności przed utratą zdolności do kontynuowania działania	
Zadanie 1. Budowa i wykorzystanie systemu wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami gospodarczymi, w tym w szczególności przed utratą zdolności do kontynuowania działania, poziom makroekonomiczny	
1A	Przygotowanie koncepcji oraz prowadzenie regularnych, kwartalnych badania sytuacji makroekonomicznej w Polsce i UE, przygotowanie prognoz i ewentualnych ostrzeżeń
Zadanie 2. Budowa i wykorzystanie systemu wczesnego ostrzegania przed zagrożeniem upadłością, poziom mezoekonomiczny	
2A	Realizacja badań nastrojów gospodarczych na Podkarpaciu i Lubelszczyźnie (barometr regionalny)
2B	Realizacja badań w zakresie koniunktury konsumenckiej na terenie Podkarpacia i Lubelszczyzny
2C	Realizacja badań (kwartalnych i rocznych) i analiz rynku pracy Podkarpacia i Lubelszczyzny
2D	Realizacja badań (regionalnych i sektorowych) w zakresie wskaźników
Zadanie 3. Budowa i wdrożenie systemu wczesnego ostrzegania przed zagrożeniem upadłością przedsiębiorstw, poziom mikroekonomiczny	
3A	Zakup danych statystycznych do badań (opracowanie wskaźnika zagrożenia upadłością)
3B	Opracowanie i testowanie modeli zagrożenia upadłością przedsiębiorstw na poziomie mikroekonomicznym
3C	Budowa benchmarku małych i średnich przedsiębiorstw – informatyczna aplikacja do samooceny przedsiębiorstw
3E	Ocena koncepcji systemu wczesnego ostrzegania przed zagrożeniem upadłością przedsiębiorstw przez ekspertów o uznanej pozycji w kraju lub zagranicą
3F	Wdrożenie i utrzymanie systemu wczesnego ostrzegania: e-barometr - narzędzia badawczego stanu zagrożenia upadłością, dostępnego dla firm uczestniczących w projekcie, jak i spoza niego. Projekt i wdrożenie architektury systemu
3G	Przygotowanie i wydanie kwartalnych raportów nt. realizacji i osiągnięć projektu oraz syntetycznych półrocznych

3H1	Przeprowadzenie konferencji międzynarodowej nt. „Metody badań zagrożenia upadłością. Prezentacja doświadczeń”
3J	Ocena narzędzia e-barometr przez przedstawicieli sektora MŚP

Cel 2. Wsparcie firm zagrożonych upadłością oraz pracowników zagrożonych wykluczeniem zawodowym poprzez przygotowanie i zastosowanie nowoczesnych metod wspomagania działalności przedsiębiorstw.

Zadanie 4. Działalność szkoleniowa i doradcza

4A	Ocena potrzeb szkoleniowych i doradczych. Analiza zagrożeń oraz współpraca w zakresie realizacji szkoleń i doradztwa. Dobór firm do projektu
4B1	Ewaluacja stanu przedsiębiorstw uczestniczących w projekcie i ich zdolności do generowania zatrudnienia z elementami doradztwa - etap pilotażowy, co najmniej 50 przedsiębiorstw, wraz z przygotowaniem koncepcji
4B2	Diagnoza stanu przedsiębiorstw uczestniczących w projekcie i ich zdolności do generowania zatrudnienia z elementami doradztwa - etap wdrożeniowy, 160 przedsiębiorstw
4C	Przygotowanie ekspertów do działalności szkoleniowej i doradczej, szkolenie opiekunów przedsiębiorstw
4D	Szkolenia dla przedsiębiorców i pracowników
4E	Doradztwo oraz wdrożenie programów naprawczych w przedsiębiorstwach uczestniczących w projekcie
4F	Monitoring i szkolenia dla pracowników przewidzianych do zwolnień w firmach uczestniczących w projekcie
4J	Wdrożenie platformy e-learning do prowadzenia działalności szkoleniowej i doradczej dla przedsiębiorstw w celu zwiększenia dostępności sektora MŚP do systemu
4K	Przygotowanie i przeprowadzenie kursów distance learning z wybranych zagadnień
4L	Branżowe misje gospodarcze dla firm celem poprawy konkurencyjności eksportowej
4M	Koordinacja działalności doradczej i szkoleniowej

Cel 3. Krajowa i międzynarodowa integracja organizacji gospodarczych, stowarzyszeń szkół wyższych działających w partnerstwie w celu przeciwdziałania bezrobociu oraz promocja doświadczeń w tym zakresie

Zadanie 5. Dyseminacja, partnerstwo krajowe i ponadnarodowe

5B	Administracja projektu partnerstwa ponadnarodowego
5C	Inne działania dotyczące partnerstwa ponadnarodowego (dyseminacja, mainstreaming, inicjatywy online)
5D	Wymiana w ramach partnerstwa ponadnarodowego (podróże i wizyty)
5E	Promocja Equal, przygotowanie i wydanie materiałów informacyjnych i promocyjnych

Źródło: Opracowanie własne: WSZiA w Zamościu, WSIZ w Rzeszowie, CASE-Doradcy sp. z o.o. Warszawa, 2005.

Innowacyjność projektu

EQUAL stanowi platformę badawczą testującą podejścia innowacyjne w stosunku do aktualnie realizowanych programów lub funkcjonujących systemów. W tym kontekście innowacyjność w ramach Programu EQUAL traktowana jest priorytetowo. Wszystkie działania podejmowane przez Partnerstwa na rzecz Rozwoju oraz sama struktura Partnerstw powinny być innowacyjne. Definicja innowacji w przypadku EQUAL jest rezultatem doświadczeń wynikających z ocen poprzednich inicjatyw wspólnotowych i rozróżnia trzy rodzaje innowacyjności:¹⁶

- **ukierunkowana na proces:** rozwój nowych oraz udoskonalenie już istniejących metod, narzędzi i nowego podejścia,
 - **ukierunkowana na cel:** formułowanie nowych celów, identyfikacja nowych podejść i otwarcie nowych dróg do zatrudnienia,
 - **ukierunkowana na kontekst:** rozwój systemu odpowiadającego na potrzeby i problemy rynku pracy w ramach politycznych i instytucjonalnych struktur.
- Innowacyjność w rozumieniu realizacji działań Partnerstw na rzecz Rozwoju w ramach Programu EQUAL nie ogranicza się jedynie do obszarów przedstawionych powyżej.

Projekt zakłada innowacyjne rozwiązanie w osiągnięciu celu głównego jakim jest zmniejszenie bezrobocia na skutek procesowego podejścia do zagadnień utrzymania miejsc pracy w sektorze MŚP, na terenach słabo zurbanizowanych.¹⁷

Istotą innowacyjności proponowanego tematu jest:

- skoncentrowanie działań zarówno na pracodawcach jak i pracownikach MŚP,
- zwalczanie bezrobocia nie w sposób następczy, ale w formie działań wyprzedzających, zmierzających do zapobiegania powstawaniu bezrobocia,

- zastosowanie nowoczesnych metod, w tym zwłaszcza systemu wczesnego ostrzegania oraz narzędzi informatycznych w MŚP w regionach słabo zurbanizowanych, w których dotychczas MŚP nie mogły (brak środków finansowych i niedostateczna informacja) i nie potrafiły korzystać z takich metod,
- zastosowanie nowoczesnych metod ekonomicznych i informatycznych w nowym obszarze – do zapobiegania powstawaniu bezrobocia poprzez wspomaganie firm zagrożonych.

Innowacyjność projektu wynika z podejścia metodologicznego do rozwiązywania problemów celu głównego tj. utrzymania miejsc pracy, poprzez opracowanie i wdrożenie systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach firm MŚP, obejmującego w szczególności:

- barometru nastrojów gospodarczych – ostrzeżenia na poziomie makro.
- wskaźnik ryzyka upadłości oraz informację o zagrożeniach zewnętrznych – ostrzeżenia na poziomie mikro.

Celem projektu jest stworzenie narzędzia umożliwiającego kierownikom firm samodzielną ocenę oraz prognozowanie przyszłej kondycji ekonomiczno-finansowej firmy. Dotychczas takie metody nie były stosowane, i nie były dostępne dla większości MŚP. Metodologia opracowania wskaźników ostrzegania w wybranych (zbadanych) branżach będzie przygotowana w oparciu o innowacyjny sposób analizy przypadków upadłych firm, polegający na wielowątkowym badaniu ścieżek upadłości, a następnie stworzeniu modeli ekonometrycznych odpowiednich dla firm w wybranych branżach.

Utworzone Partnerstwo na poziomie krajowym i ponadnarodowym pozwoli na szerokie porównanie i udoskonalanie metodologii, wzajemną wymianę doświadczeń, wspólne testowanie badań w warunkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych, co pozwoli na opracowanie modeli wczesnego ostrzegania, które mogą być uniwersalnym narzędziem, możliwym do zastosowania w słabo zurbanizowanych regionach UE.

¹⁶ Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004 – 2006, Załącznik do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 11 sierpnia 2004 r., (Dz.U. Nr 189, poz. 1948).

¹⁷ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001).